

IPARMŰVÉSZETI TERVEK DÍJAZÁSA NÉMETORSZÁGBAN (EISENACHER ORDNING).

MULT ÉVFOLYAMUNKBAN (241. oldal) részletesen ismertettük a német iparművészeti egyesületek szövetségének díjszabási tervezetét. Az általános határozmányokat, melyeket Eisenachban a kiküldött bizottság szövegezt meg, a szövetségi gyűlés több módosítással elfogadta s egyben megbízást adott a bizottságnak, hogy ezek értelmében egy részletes díjszabást dolgozzon ki, mely a legközelebbi szövetségi gyűlésen kerül tárgyalás alá.

A bizottság hozzászólás és tájékoztatás végett az összes egyesületeknek megküldötte a részletes díjszabási tervezetet az elfogadott általános határozmányokkal együtt. E körlevélben utal arra a nagy fontosságra, mellyel a terv, költségvetés, részletrajz és segédminta bír. Felhívja az érdekeltek figyelmét arra a körülményre is, hogy a tervezet nemcsak a tervező-rajzoló érdekeit tartja szem előtt, ki a készítő számára dolgozik, hanem a készítőét is, ki eddig sokszor volt olyan helyzetben, hogy a megrendelő- vagy kereskedőnek terveket mutatott be anélkül, hogy ezekért külön díjazásra számíthatott volna.

Az általános határozmányok szövege a következő:
Iparművészeti tervezések díjszabásának alaptételei:

E tételek alapján csak akkor igényelhető díjazás, ha a végzett munkák ezen díjszabásra való írásbeli utalással végeztek.

1. §. Tervezet, költségvetés, műhelyrajz.

Valamely iparművészeti tárgy terve gyanánt szerepel minden rajz és minta, melynek alapján a szakértő a tervet megvalósíthatja. Rajznak tekintetik minden sík ábrázolás.

Minden írásos kimutatás, mely tételenként sorolja fel valamely iparművészeti munka összköltségeit, költségvetésnek tekintendő. Műhelyrajz minden rajz, mely a közvetlen kivitelre szolgál. Ugyanezen célnak szolgáló segédminta a műhelyrajzzal egyenértékű.

2. §. Meg nem rendelt tervek és költségvetések.

Meg nem rendelt avagy önként felajánlott tervek nem díjazandók. Míhelyt azonban elfogadtatnak, vagy az elfogadó kívánságára változtat rajtuk a készítő, díjazandók.

3. §. A díjazás módja.

A díjazás a tervezet, költségvetés, műhelyrajz, vagy időtartam tételei szerint számíttatik.

4. §. Tervezet díjtételei.

A terv díja a költségvetésben megállapított költségek századrészei szerint számíttatik.

5. §. Költségvetés díjtételei.

A költségvetés elkészítésének díja a terv díjának egy tizedrésze.

6. §. Műhelyrajzok és segédminták díjtételei.

A műhelyrajzok és segédminták díja legalább fele a terv díjának.

7. §. Időtartam szerinti díjazás.

Az időtartam szerinti díjazás a munkaórák számához viszonyul. Az első munkaóra legkisebb díja 5 márka, minden következő óra legkisebb díja 3 márka. Megkezdett órák teljeseznek tekintendők. Időtartam szerinti díjazásnak van helye, ha a kiviteli költségek 50 márkánál kisebbek.

Szintúgy akkor is, ha csupán tervre van szükség (költségvetés és műhelyrajz nem kívántatik). Ugyanez áll akkor is, ha csupán műhelyrajz avagy segédmintáról van szó.

8. §. A díjak esedékessége.

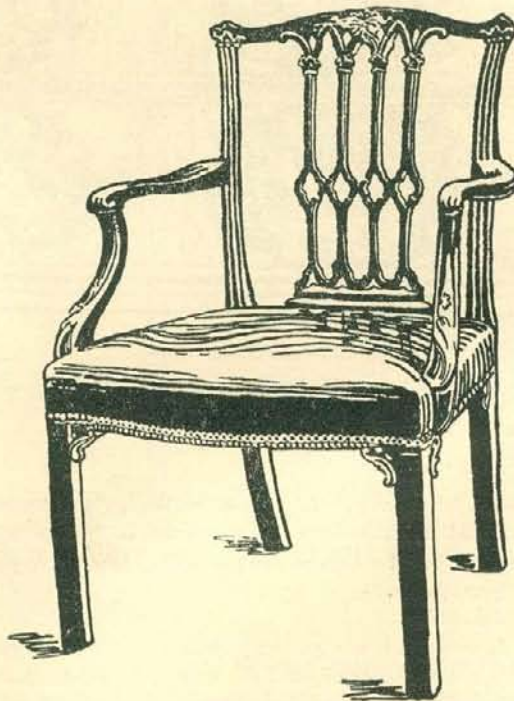
A díjak kétharmada a tervek vagy költségvetések átadásakor, maradéka legkésőbb három hónap múlva esedékes.

9. §. Különdíjak.

Utazásokért, munkafelügyeletért, szakvéleményért s más, a jelen díjszabásban fel nem említett munkákért a 7. §-ban foglalt idődíj számíttandó. Az első óra díja magasabb mint a többié, egész napra legalább 20 márka számíttandó. E díjak az utazás, csomagszállítás és segéd-erők díjával egyetemben azonnal esedékesek.

10. §. Választott bíróság.

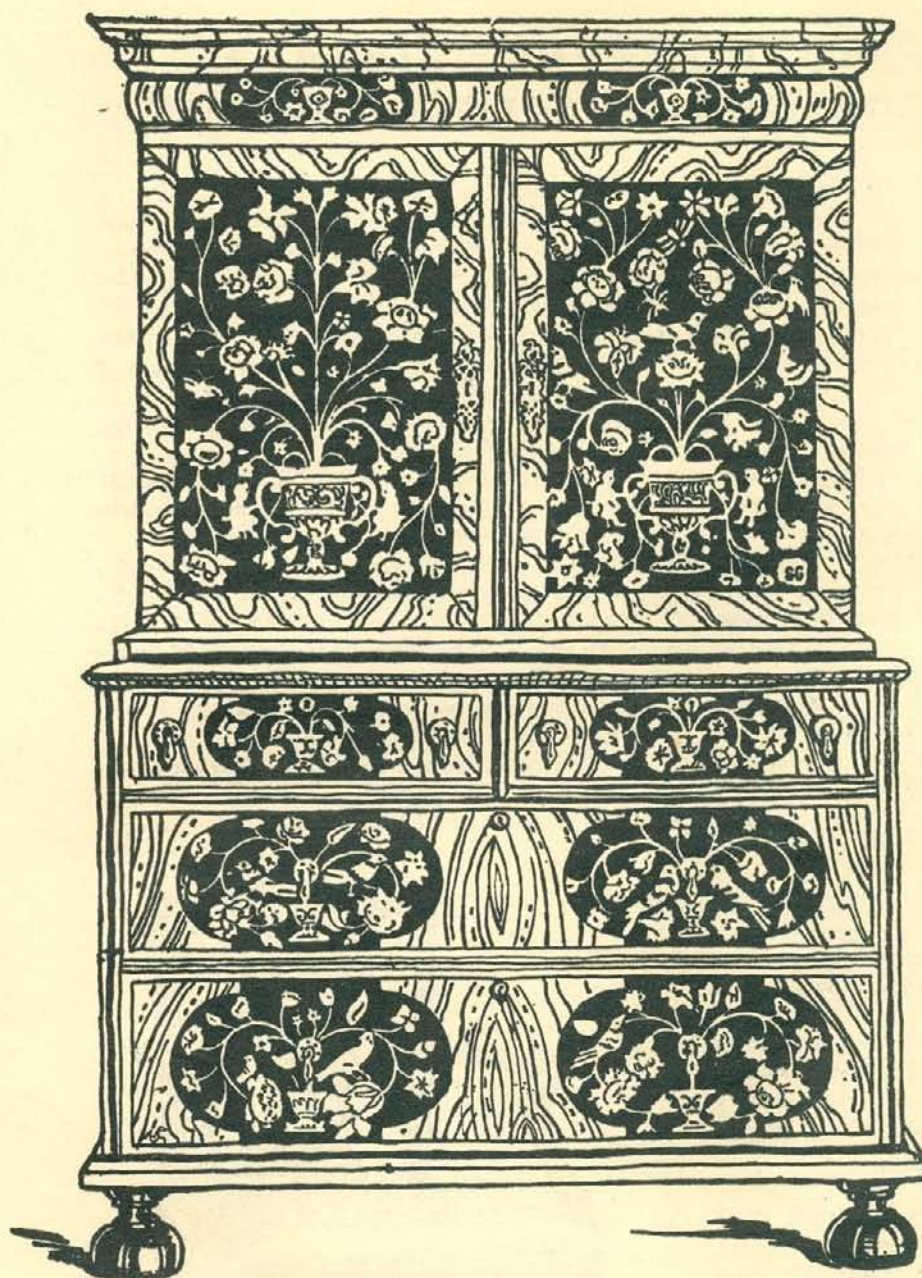
A jelen díjszabásból eredő vitás kérdésekben választott bíróság dönt, ha a felek — a rendes bírói eljárás kizárásával — eleve alávetik magukat ítéletének. Minden fél

QUEEN ANNE (1715.)
KORABELI SZÉK.

ANGOL
BÚTOR.

BERAKOTTDÍSZŰ DIÓFA-SZEKRÉNY 1687.

ANGOL BÚTOR.

egy tagot nevez meg, ezek maguk között egy harmadikat választanak elnökül. A választott bíróságnak 4 héten belül kell ítélnie; tagjai a 7. §-ban meghatározott időszereinti díjazást igényelhetik.

Díjzabás.

I. A díjak megállapításánál kézi- és gépmunka között különbséget kell tenni. A kézimunkával egyenértékű az egyetlen készítmény, a gépmunkával a tömeggyártmány.

II. Az egyetlen készítmény másolatáért járó díjazás alapelvei a következők: az egyetlen készítmény máso-

lataért járó díjnak legalább akkorának kell lennie, mint amekkora a tárgy előállításának költsége. A terv tehát mindaddig díjazandó, míg az egyes ismétlésekért járó díjak együttvéve legalább elérik az előállításának költséget.

III. Textil munkák.

Egyetlen készítményeknél, míhelyt nem futómintáról van szó, a díj a kiviteli költségek 20 százalékában állapítandó meg. Minden más munka idődíjazásnak van alávetve.

IV. Grafikus munkák, falkárpit. A textil-munkák díjzabása szerint díjazandók.

V. Bőr- és könyvmunkák. A textil-munkák díjzabása szerint díjazandók.

VI. Üvegezés, üvegfestés, mozaik. A terv és részletrajz díjai ebben a csoportban legalább is egyformák legyenek; műüvegezésnél a készítési költségeknek legalább 20, más munkáknál legalább 40%-a számítandó.

VII. Díszítő festészet és plasztika. A díjak e csoportban terv- és részletrajz számára egyformák s a kiviteli költségeknek legalább 20%-át teszik.

VIII. Nemesfém munkák. Gépmunka számára készült tervezetek csak idő szerint számítatnak; kézimunkák tervezetei idő szerint díjazandók; más arany- és ezüstmunkák a kiviteli költségek 20%-a szerint számítatnak. Edíjak számításánál a drágakövek értéke nem számítható be a kiviteli költségekbe.

IX. Nem nemes fém ből készült munkák. Kézimunkatervezetek a kiviteli költségek 25%-ában számítandók. Tömegmunka idő szerint számítatnak.

X. Kerámia. Oly tervek, melyek csak egy meglévő forma

díszítését mutatják, a VII. szakasz alapján számítandók. Minden más terv idő szerint számítandó.

XI. F a m u n k á k. Egyes darabok a kiviteli költségek 20%-ával díjazandók; gépmunka idő szerint díjazandó.

XII. F o k o z a t o k. Az időszereinti díjazásban fokozatok nincsenek. A kiviteli költségek szerint számított díjak azonban e költségek növekedésével csökkennek. Az erre vonatkozó táblázat szerint 1000 márka összköltségig 100%; — 9000—10.000 márkáig 50%; — 400.000 márkán túl 30% jár a terv díjazásáért. A közbeeső tételek 100% és 40% között oszlanak meg.